

CZERWIEC 2023

EUROPEJSCY PRAWNICY W CZASACH CHATGPT

JAK WYKORZYSTYWAĆ
MOŻLIWOŚCI OFEROWANE
PRZEZ DUŻE MODELE
JĘZYKOWE I GENERATYWNA
SZTUCZNA INTELIGENCJĘ

Federacja Adwokatur Europejskich
(Fédération des Barreaux d'Europe)
Komisja Nowych Technologii

SPIS TREŚCI

3	Wprowadzenie
4	Przegląd wytycznych
5	Definicje
6	Wytyczna 1
7	Wytyczna 2
8	Wytyczna 3
9	Wytyczna 4
10	Wytyczna 5
11	Wytyczna 6
12	Wytyczna 7
13	Podsumowanie
14	Wezwanie do działania

WPROWADZENIE

W JAKI SPOSÓB PRAWNICY POWINNI CZERPAĆ KORZYŚCI Z DUŻYCH MODELI JĘZYKOWYCH ORAZ GENERATYWNEJ SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

“Naszym celem jako Komisji Nowych Technologii FBE pozostaje zapewnienie, aby europejscy prawnicy byli dobrze zaznajomieni z nowymi technologiami, a jednocześnie korzystali z narzędzi sztucznej inteligencji w sposób odpowiedzialny i zgodny z zasadami wykonywania zawodu.”

Dyskusja dotycząca wpływu sztucznej inteligencji (AI) na sferę prawną trwa już od kilku dobrych lat. Udostępnienie ChataGPT stworzonego przez OpenAI 30 listopada 2022 roku stało się istotnym impulsem do rozpoczęcia analiz, jak narzędzia generatywnej AI mogą przekształcić sposób świadczenia usług prawnych. W czerwcu 2023 roku nadal znajdujemy się w fazie, w której na rynku dominują chatboty przeznaczone do ogólnych zadań konwersacyjnych, jednak przewidujemy, że z czasem pojawią się również systemy generatywnej AI zaprojektowane specjalnie w celu usprawnienia zadań prawników.

PRZEGLĄD WYTYCZNYCH

WYTYCZNE DOTYCZĄCE ZASTOSOWANIA GENERATYWNEJ SZTUCZNEJ INTELIGENCJI PRZEZ PRAWNIKÓW

Komisja Nowych Technologii FBE rekomenduje stosowanie się do następujących wytycznych dotyczących prawnych zastosowań dużych modeli językowych i opartych na nich narzędzi generatywnej AI:

- 1. Zrozum generatywną sztuczną inteligencję**
- 2. Uwzględniaj ograniczenia i kontekst**
- 3. Przestrzegaj obowiązujących regulacji dotyczących korzystania z AI**
- 4. Wzmacniaj kompetencje prawnicze**
- 5. Chroń tajemnicę zawodową**
- 6. Zapewnij ochronę danych i prywatności**
- 7. Informuj swoich klientów i weź odpowiedzialność**

Chociaż niniejsza lista wytycznych z pewnością nie jest wyczerpująca, wszystkie wymienione w niej wskazówki powinny być uwzględniane w celu zapewnienia odpowiednich standardów etycznych, ochrony tajemnicy zawodowej oraz zagwarantowania odpowiedzialnego i przemyślanego korzystania z generatywnej sztucznej inteligencji i dużych modeli językowych w sferze prawnej.

05

DUŻE MODELE JĘZYKOWE

Duże modele językowe (ang. *Large Language Models*, LLM), takie jak GPT stworzone przez OpenAI, są dowodem na doniosły postęp w dziedzinie sztucznej inteligencji, szczególnie w domenie przetwarzania języka naturalnego. Modele te trenowane są dwuetapowo: w etapie wstępnego uczenia są szkolone na ogromnej ilości danych bez ręcznej anotacji, co pozwala im na zdobycie podstawowych umiejętności w zakresie rozumienia języka; następnie odbywa się etap dostrajania, w którym modele te są trenowane na mniejszych zbiorach danych, ręcznie anotowanych, specyficznych dla konkretnego zadania.

GENERATYWNA AI

Pojęcie generatywnej sztucznej inteligencji (ang. *Generative Artificial Intelligence*, GenAI) odnosi się do systemów AI, które potrafią generować tekst, obraz lub inne środki przekazu w odpowiedzi na podane instrukcje (prompty). GenAI oparta jest na dużych modelach językowych, posiadając dzięki temu zdolność do generowania wyników, które odpowiadają ludzkim kompetencjom językowym. Zazwyczaj indywidualni użytkownicy nie mają bezpośredniego kontaktu z samymi LLM, lecz korzystają z konkretnych narzędzi GenAI zbudowanych na ich bazie. Na przykład ChatGPT to chatbot dostrojony przez OpenAI do prowadzenia konwersacji oparty na GPT-3.5/GPT-4. Podobnie Bard Google'a jest chatbotem wybudowanym na dużych modelach językowych: początkowo LaMDA (*Language Models for Dialog Applications*), a następnie PaLM (*Pathways Language Model*).

WYTYCZNA 1

ZROZUM GenAI

Upewnij się, że posiadasz wszechstronną wiedzę na temat generatywnej sztucznej inteligencji, którą chcesz wykorzystywać w swojej praktyce zawodowej. Poświęć czas na zapoznanie się z konkretnymi możliwościami danego systemu, jego funkcjonalnościami oraz potencjalnymi konsekwencjami prawnymi jego stosowania. Ta wiedza umożliwi Ci podejmowanie trafnych decyzji dotyczących odpowiedzialnego wykorzystania tej technologii, przemyślanego określenia, kiedy i pod jakimi warunkami może być ona wykorzystana w Twojej pracy.

ZWRÓĆ UWAGĘ NA:

Niezbędne jest uwzględnienie zarówno znanych już zagrożeń związanych z uczeniem maszynowym, takich jak stronniczość czy brak interpretowalności, jak i zagrożeń specyficznych dla LLM i GenAI, takich jak halucynacje (generowanie treści niezgodnych z rzeczywistością). Pamiętaj o podstawowej zasadzie działania LLM: ich zadaniem pozostaje przewidzenie następnego tokena (w uproszczeniu: następnego słowa w ciągu słów), w wyniku czego odpowiedzi generowane przez GenAI mogą być poprawne, ale równie dobrze mogą być nie odpowiadać rzeczywistości.

WYTYCZNA 2

UWZGLĘDNIJ OGRANICZENIA I KONTEKST

Zrozumienie, w jaki sposób LLM i GenAI mogą usprawnić pracę prawników i oferować skuteczniejsze rozwiązania z zakresu świadczenia usług prawnych, ma kluczowe znaczenie dla utrzymania się w czołówce branży. Należy jednak wziąć pod uwagę ograniczenia tych technologii. Pomimo imponujących postępów, modele te mają określone limity. Zawsze bierz pod uwagę, że treści generowane przez AI mogą nie być poprawne, wyczerpujące lub aktualne. Pamiętaj, jaki jest podstawowy cel dużych modeli językowych, uwzględniaj ryzyko halucynacji i stronniczości generowanych wyników. Miej w pamięci, że systemy GenAI służące np. jako chatboty niekoniecznie nadają się do innych zastosowań, w tym zastosowań prawnych. Zawsze weryfikuj dane wyjściowe generowane przez system.

WYTYCZNA 3

PRZESTRZEGAJ OBOWIĄZUJĄCYCH REGULACJI DOTYCZĄCYCH KORZYSTANIA Z AI

Europejscy prawnicy powinni stosować się do obowiązujących zasad regulujących korzystanie ze sztucznej inteligencji. Obejmuje to bieżące śledzenie i uwzględnianie unijnego rozporządzenia w sprawie sztucznej inteligencji (na chwilę obecną w toku procesu legislacyjnego), możliwych regulacji krajowych w tym zakresie lub zasad ustanowionych przez samorządy zawodowe (nawet jeśli nie są one prawnie wiążące). Prawnicy powinni również dokładnie zapoznawać się z warunkami świadczenia usług przez dostawców GenAI, aby zapewnić zgodność korzystania z tych narzędzi ze standardami etycznymi i prawnymi.

Należy mieć na uwadze, że przepisy dotyczące wykorzystania AI podlegają ciągłej ewolucji, co odzwierciedla dynamiczny charakter samej technologii sztucznej inteligencji, jak i jej ram prawnych. Z tego względu prawnicy powinni zachować czujność, być na bieżąco z rozwojem sytuacji i odpowiednio dostosowywać swoje praktyki do zmieniającego się krajobrazu regulacyjnego.

WYTYCZNA 4

WZMACNIAJ KOMPETENCJE PRAWNICZE

Narzędzia GenAI powinny wzmocnić Twoje kompetencje zawodowe, a nie je zastępować. Wykorzystuj je jako instrument usprawniający procesy w Twojej kancelarii i poprawiający efektywność obsługi prawnej, a nie substytuujący Twój profesjonalny osąd, odpowiedzialną analizę prawną czy posługiwanie się wiedzą specjalistyczną.

Unikaj nadmiernego polegania na wynikach GenAI. Pamiętaj, że chociaż mogą one pomóc w generowaniu dokumentów prawnych, nie powinny zastępować podejmowania decyzji przez człowieka. Zachowaj ostrożność i zawsze weryfikuj otrzymane wyniki poprzez samodzielną analizę, sprawdzanie faktów i własną ocenę.

Istnieje ryzyko, że niektórzy z naszych potencjalnych klientów zrezygnują z zasięgnięcia profesjonalnej porady prawnej, ponieważ uznają za wystarczającą „konsultację” z chatbotem opartym na LLM. Ważne jest więc, aby informować klientów o zagrożeniach związanych z poleganiem wyłącznie na tego typu praktykach.

WYTYCZNA 5

CHROŃ TAJEMNICĘ ZAWODOWĄ

Dbaj o obowiązki związane z tajemnicą zawodową (adwokacką lub radowską) podczas korzystania z narzędzi lub platform GenAI. Podejmuj niezbędne środki ostrożności w celu ochrony poufności informacji i komunikacji z klientem. Upewnij się, że stosowane przez Ciebie systemy GenAI zapewniają odpowiedni standard bezpieczeństwa. Wdrażaj własne środki bezpieczeństwa w celu ochrony danych wrażliwych, a także przestrzegaj etycznych i prawnych zobowiązań związanych z poufnością informacji o klientach.

ZWRÓĆ UWAGĘ NA:

W zależności od brzmienia Warunków korzystania z usług lub innych równoważnych dokumentów, wprowadzanie bezpośrednio lub pośrednio danych klienta do treści promptu w systemach GenAI może zostać uznane za niedopuszczalne z uwagi na możliwość dalszego przetwarzania przez dostawcę narzędzia informacji zawartych w prompcie.

11

WYTYCZNA 6

ZAPEWNIJ OCHRONĘ DANYCH I PRYWATNOŚCI

Chociaż niniejsza wytyczna częściowo pokrywa się zakresowo z poprzednią wytyczną dotyczącą tajemnicy zawodowej, jej osobne wyróżnienie ma za zadanie podkreślić doniosłe znaczenie konieczności ochrony danych osobowych przez prawników podczas korzystania z narzędzi GenAI. Podkreślenia wymaga potrzeba szczegółowej oceny zgodności zastosowań GenAI z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO), zachowania odpowiednich środków ostrożności oraz konieczność stosownego mitygowania zagrożeń prywatności. Należy pamiętać, że wykorzystanie GenAI przez adwokatów i radców prawnych wprowadza - obok dotychczasowych - zupełnie nowe wyzwania związane z ochroną danych i prywatności.

Prawnicy muszą pamiętać, że wprowadzanie informacji o podmiotach danych do systemów GenAI wymaga istnienia odpowiedniej podstawy prawnej oraz implikuje konieczność dokonania oceny pod kątem zgodności z przepisami RODO. Zauważyć przy tym należy, że narzędzia GenAI nie tylko przetwarzają owe dane na potrzeby generowania odpowiedzi na prompty, ale mogą także wykorzystywać dostarczone dane do ulepszenia samego systemu. Ryzyko to można częściowo ograniczyć, korzystając z narzędzi GenAI za pośrednictwem interfejsów programowania aplikacji (API) i/lub korzystając ze specjalnej opcji „opt-out”, która może pomóc zablokować wykorzystywanie wprowadzanych przez użytkownika danych na potrzeby udoskonalania systemu.

Aby zapewnić należyty standard ochrony danych i prywatności, niezbędne pozostaje wdrażanie właściwych środków bezpieczeństwa obejmujących zarówno aspekty technologiczne, jak i organizacyjne, chroniące przed nieautoryzowanym dostępem, wykorzystaniem lub ujawnieniem danych osobowych.

WYTYCZNA 7

INFORMUJ SWOICH KLIENTÓW I WEŹ ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Zapewnij przejrzystość w komunikacji ze swoimi klientami odnośnie do wykorzystania GenAI w Twojej praktyce zawodowej. Jasno wyjaśnij fakt stosowania takich narzędzi, a także cel ich użycia, korzyści i ograniczenia oraz wynikające stąd gwarancje. Upewnij się, że klienci rozumieją rolę tej technologii w prowadzeniu ich spraw. Zdecyduj, czy GenAI jest używana do zadań merytorycznych, czy tylko do dodatkowych zadań biurowych.

Przyjmij odpowiedzialność za wyniki generowane przez GenAI i ponosć konsekwencje korzystania z tego typu narzędzi, pamiętając jednocześnie o swoich obowiązkach zawodowych i potencjalnej odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Miej w pamięci, że nierzadko warto poczekać na pojawienie się na rynku wyspecjalizowanych systemów wspomagających pracę prawników (specjalnie dostosowanych do zastosowań prawnych). W przypadku automatyzacji merytorycznych zadań w Twojej pracy unikaj stosowania chatbotów o przeznaczeniu ogólnym, które mogą nie nadawać się do ściśle prawniczych zastosowań.

Przyjmij odpowiedzialne podejście do korzystania z narzędzi GenAI w swojej kancelarii. Poinformuj wszystkich współpracowników o ustalonych zasadach i zapewnij ich przestrzeganie.

PODSUMOWANIE

JAK PRAWNICY POWINNI WYKORZYSTYWAĆ MOŻLIWOŚCI OFEROWANE PRZEZ DUŻE MODELE JĘZYKOWE I GENERATYWNĄ SZTUCZNĄ INTELIGENCJĘ

“Chociaż doceniamy zalety korzystania z generatywnej AI w sferze prawnej, ostrzegamy przed pochopnym i niewłaściwym stosowaniem narzędzi GenAI do zadań, które stanowią trzon kompetencji prawnych i relacji prawnik-klient.”

Wierzymy, że stosując się do przedstawionych wytycznych, europejscy prawnicy będą mogli efektywnie i odpowiedzialnie stosować GenAI w swojej praktyce zawodowej. Ufamy, że pozwoli im to wykorzystać zalety tej technologii przy jednoczesnym przestrzeganiu standardów etycznych, zapewnieniu ochrony poufności i zachowaniu odpowiednich kompetencji.

Dążymy do tego, aby trwająca rewolucja biznesowa napędzana powszechnym stosowaniem dużych modeli językowych przynosiła korzyści również środowisku prawniczemu. Jednocześnie dążymy do tego, aby prawnicy zrzeszeni w izbach członkowskich FBE kierowali się w swojej praktyce najwyższymi standardami etycznymi. Niniejsze wytyczne służyć mają jako kompas dla prawników, którzy chcą korzystać z przełomowych technologii, jednocześnie przestrzegając zasad wykonywania zawodu.

WEZWANIE DO DZIAŁANIA

Kształtowanie ram etycznych dla LLM i GenAI w sferze prawnej: wezwanie adresowane do członków Federacji Adwokatów Europejskich

Chcielibyśmy, aby niniejsze wytyczne służyły również jako zaproszenie do rozpoczęcia kompleksowej dyskusji na temat ram prawnych i etycznych korzystania z GenAI w sferze prawnej.

Uprzejmie prosimy zarówno o przemyślenie omówionych rekomendacji, jak i aktywne zaangażowanie się w dyskusje w ramach swoich izb na temat tego, w jaki sposób zasady te korespondują z istniejącymi lub planowanymi zasadami etycznymi i standardami zawodowymi. FBE z niecierpliwością oczekuje wyników tych dyskusji.

Podkreślenia wymaga fakt, że przedstawione wytyczne mogą z czasem wymagać modyfikacji w odpowiedzi na zmiany legislacyjne lub sam postęp technologiczny. Kluczowe jest, aby być na bieżąco z tymi zmianami i utrzymywać odpowiedzialne podejście do GenAI w zawodach prawniczych. Stworzy to podwaliny pod nową erę świadczenia usług prawnych w Europie, w której aktualność wiedzy pozwala na przyjęcie rzetelnego i dojrzałego podejścia do LLM i GenAI.